

STŘELECKÁ revue

ZAMORANA

HORNADY
2015

ZB 26 na kuličky

Kulomet vz. 26 patří mezi nejznámější zbraně československé výroby. Teď se konečně objevuje i v „kuličkové verzi“ 6 mm BB, o kterou se postarala firma Bohemia Air Soft.

L&O Holding posiluje

Základ zbrojního impéria L&O tvoří značky Blaser, Mauser, J. P. Sauer & Sohn, SIG Sauer a Sigarms. Teď k nim přibýly ještě „malorážková“ firma GSG a vzduchovkářská Diana.

Ruger LC9s

Ohnivý prstenec

Monografie Střelecké revue má podtitul od Jenningsse k Jimenezovi a mapuje firmy, které vyráběly zbraně kategorie Saturday Night Specials.

„Veterinární pistole“ B&T VP9

ING. MARTIN HELEBRANT

Na výstavě EnforceTac 2014 (policejní vojenský předskokan IWA 2014) v německém Norimberku vystavovala švýcarská firma B&T AG (dříve Brügger & Thomet) velmi zajímavou zbraň. Je to opakovací pistole opatřená integrovaným tlumičem hluku výstřelu.

Předchůdci

Pistole opatřené integrovaným tlumičem nejsou zrovna běžné, ale čas od času se objeví. Rusko (resp. předtím Sovětský svaz) mělo ve výzbroji od roku 1967 pistole PB v rázi 9 mm Makarov, které zkonstruoval A. A. Děrjagin. Konstrukce PB vycházela koncepcně z pistole PM (Pistolet Makarova), byla samonabíjecí a u speciálních jednotek údajně ještě dosluhují poslední zbytky těchto zbraní, o kterých jsme podrobnejší psali ve Střelecké revu č. 3/2001.

Během druhé světové války vyvinuli Britové pro své speciální jednotky tlumičové pistole Welrod. To byly opakovací pistole s válcovým odsuvným závěrem, címkou se konstruktéři vyhnuli problému s tlumením třesku kovových součástek na-

» „Veterinární pistole“ B&T VP9 ráže 9 mm Luger. Výrobce ji ve svých materiálech deklaruje jako jednoranovou. Tím chce pravděpodobně naznačit, že „neopakuje sama“, tedy napracuje v samonabíjecím režimu. Ve skutečnosti je to normální opakovačka.

tvrzené zvěsti ji však zmiňují ještě v souvislosti se současným nasazením britských vojsk v Afghánistánu. Welrod se těší pověsti extrémně tiché zbraně, v rázi 7,65 mm byl

» Hlavní celky – tělo zbraně se závěrem, rukojet a tlumič. Z čela pouzdra závěru vyčnívá přední část kratičké hlavně, na kterou se tlumič našroubuje.

rážejících na sebe při samonabíjecí funkci zbraně. Welrod v rázi 9 mm Luger nebo 7,65 mm Browning vyráběla Birmingham Small Arms Company.

Welrod je zbraň hodně drsného, účelového vzhledu. Její poslední použití bylo spolehlivě doloženo ještě za první války v Perském zálivu v letech 1990–1991. Nepo-

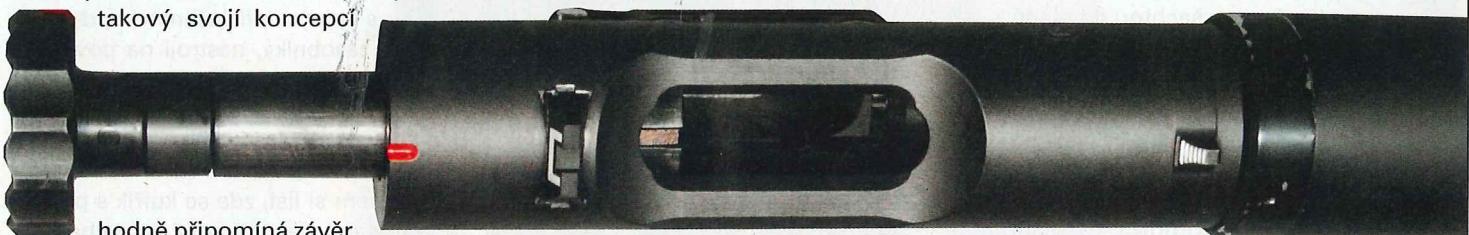
hluk výstřelu tlumen až asi na 73 dB, tj. hluk odpovídající například nepříliš hlasité hudbě.

Opakovací pistole s integrovaným tlumičem

Ale nejsou to prý jenom příslušníci speciálních jednotek, kdo ocení tichý výstřel. Další skupinou uživatelů, které něco podobného oslovuje, jsou veterináři. Velká zvířata, ani nemusí být dravá, klidně to mohou být velcí přežvýkavci, se někdy „na volno“ chovají hodně nepředvídatelně a nezřídka

ohrožují své okolí. Rychlé a bezpečné usmrcení je v takovém případě většinou nezbytné, a když se nemůže nikdo přiblížit s jatečním přístrojem, je možné použít palné zbraně. Jenže velká zvířata se také často vyskytují ve stádech. Výstrel z pistole může ostatní členy stáda poplašit a ti způsobí na útěku další škody.

Firma B&T nově nabízí řešení v podobě své pistole VP9. VP znamená *Veterinärpistole*, 9 znamená ráži 9 mm Luger. S ohledem na určení zbraně u B&T nepoužili samonabíjecí koncepci, ale stejně jako konstruktéři Welrodu se přiklonili k jednoduchému válkovému otočnému závěru. Závěr se uzamyká dvěma ozuby v zadní části, na čele nese odpružený vytahovač a uvnitř má přímoběžný úderník, který se napíná při zavírání závěru. Závěr jako takový svojí koncepcí

hodně připomíná závěr pušek Lee Enfield.

Před závěrem je kratičká hlaveň, délky pouhých 50 mm, která je navíc perforovaná. Prakticky ihned po zařízení střely do drážek jsou plyny přepouštěny do expanzní komory tlumiče. To zajistí, že i běžná, jinak nadzvuková střela 9 mm Luger o hmotnosti 8,0 g se dostane do oblasti podzvukové rychlosti. Pochopitelně za to zaplatí sníženou energií a také průbojností, ale je otázka, zda to není ku prospěchu věci – omezuje se tak riziko prostřelení cíle a nekontrolovaného odrazu střely s následným ohrožením nezúčastněných.

„VETERINÁRNÍ PISTOLE“ B&T VP9

ráže	9 mm Luger
celkové rozměry	285x114x34 mm
délka hlavně	50 mm
délka zámkové	97 mm
hmotnost	816 g
nenařízené zbraně	
kapacita zásobníku	5 nábojů

Pouzdro závěru s hlavní je vpředu ukončeno dosedací plochou pro tělo tlumiče. Vzadu z těla zbraně vyčnívá ovládací matice závěru. Pouzdro závěru je válkové. Směrem dolů na něj navazuje příšroubovaný pahýl rukojeti,

při případném krátkém přenosu ji lze zajistit příčné posuvnou pojistkou, která je umístěna v horní zadní části rukojeti a blokuje pohyb táhla společně s podepřením spoušťové páky. Pistole se zajišťuje zatlačením pojistky z levé strany, odjíšťuje se zatlačením zprava. V odjíšťeném stavu je na těle pojistky vidět červený proužek.

Hlaveň je na ústí opatřena závitem, na který se šroubuje tlumič. Tlumiče se standardně dodávají se zbraní dva. „Ostrý“ tlumič má mezi vnitřními přepážkami ještě plastové těsnící vložky, které střela prorazí a po jejím průletu se otvor do jisté míry znovu zatáhne. Tím se zpomaluje expanze spalných plynů do ovzduší. Je to konstrukce obdobná tlumičům vyráběných za války pro samopaly Sten. Tlumič velmi

který obsahuje také spoušťový mechanismus. Slovo pahýl je plně náměstě. Je to opravdu jenom kratičký základ, minimalistická zásobníková šachta. Plnohodnotnou rukojetí zbraň získá až zasunutím zásobníku. Zásobník je jednořadý, s ocelovým pláštěm obaleným ve spodní části plastelem tak, aby vyplnil dlaň ruky držící zbraň. Jeho základem je zásobník z pistole SIG P225, ale zkrácený na kapacitu pouhých pěti nábojů. Záchrny zásobníku je na levé straně rukojeti, hmatník tvoří prosté válkové tlačítko.

Spoušťový mechanismus je prostý, jednočinný. Tvoří ho jednoduchá podélně posuvná spoušť. S ohledem na určení zbraně není jazyček spoušť chráněn žádným lužíkem. V praxi se počítá s tím, že zbraň se bude nabíjet těsně před použitím;

účinně pohlcuje zvuk, ale má jenom omezenou životnost. Plastové vložky se poměrně rychle opotřebují a úroveň hluku výstřelu roste. Pro cvičné účely se proto dodává se zbraní další tlumič, který je prakticky shodné konstrukce, ale bez plastových vložek.

Výstrel s tlumičem je o něco hlasitější než výstrel ze vzduchovky.

Tlumí méně, ale dá se rozebrat, čistit a jeho životnost není omezená.

Mířidla jsou na horní ploše těla pistole, jsou pevná, poměrně hrubá a zámkový obrazec je zvýrazněn bílým lemováním výřezu hledí a čárkou na mušce. Určitě to nejsou terčová mířidla, ale jsou spolehlivě viditelná. Pokud někomu nestačí otevřená mířidla, lze na zbraň nasadit jednoduchý kolimátor – výrobce nabízí kolimátory Aimpoint montované na těleso tlumiče.

Funkce a demontáž

Příprava zbraně ke střelbě je prostá. Zasunete do zásobníkové šachty plný zásobník, pak otočíte rýhovanou

maticí na zadní části těla pistole o 90° proti směru hodinových ručiček a zatáhněte za ni. Tím otevřete závěr. Nyní zatlačíte závěr až nadoraz dopředu. Tím jste zasunuli náboj do komory a napnuli úderník. Pak otočíte maticí po směru hodinových ručiček, čímž se závěr uzamkne a zbraň je připravena.

Po výstřelu opět otevřete závěr a stažením závěru vzad vytáhněte prázdnou nábojnici. Pistole nemá vyhazovač, takže musíte naklopit zbraň tak, aby nábojnice mohla vypadnout vlastní vahou. Pokud chcete vybit zbraň, doporučuje se napřed vyjmout zásobník a pak teprve otevřít závěr, náboj vytažený z komory vám vypadne zásobníkovou šachtou do dlaně. Pozor, mějte na paměti, že výstřelu je schopné i samotné tělo zbraně se závěrem, bez zásobníku a tlumiče.

Demontáž zbraně je také prostá. Vybjíte zbraň a zkontrolujete nábojovou komoru. Odšroubujete z hlavně tlumič (proti směru

» B&T VP9 se dodává v kufříku s kompletním příslušenstvím a také s „diskrétním vakem“

otáčení hodinových ručiček, tlumič je na levém závitu). Na pravém boku těla zbraně povolíte velký šroub a vyšroubujete jej. Nyní lze otevřený závěr vytáhnout ze zbraně dozadu. Tím je zbraň rozebraná na čištění.

Výrobce doporučuje také pravidelně čistit tlumič. Je možné jej pomocí speciálního klíče rozšroubovat, vysunout vnitřní přepážky (děrované kalíšky) a vyčistit je (lze je například umýt v myčce na nádobí). Při čištění lze vyměnit plastové přepážky, výrobce dodává náhradní sady.

Pistole a tlumič jsou určeny pro střelbu se standardními náboji s ogivální střelou o hmotnosti kolem 8 g; tlumiče redukují rychlosť střely pod 320 ms⁻¹. (Pokud se týká polopláštových střel, B&T upozorňuje, že vlivem snížené počáteční rychlosti nemusí dojít k očekávané deformaci střely.) Při použití ostrého tlumiče výrobce deklaruje garantovaný rozptyl na 10 metrů 2R100 max. = 240 mm. To se může

zdát poměrně hodně, ale typická vzdálenost střelby z VP9 zřejmě nepřesahuje 5 metrů, spíš se pohybuje mezi 2 a 3 metry.

Výstrel s ostrým tlumičem je údajně o něco hlasitější než výstrel ze vzduchovky, ale připomíná spíš bouchnutí dveřmi. Výstrel z cvičného tlumiče je pořád ještě například pod úrovní hluku výstřelu z malorážky. Hluk je dále možné utlumit tak, že před střelbou zbraň vložíte do „diskrétního vaku“.

K čemu je to dobré?

Pistole VP9 je nepochybně zvláštní zbraň. Její konstrukce je hodně ovlivněna válečným Welrodem. Dodává se v kufříku s úplným příslušenstvím, dvěma zásobníky, nástroji na povolení spojovacího šroubu a demontáž tlumičů, čisticími potřebami, náhradní sadou plastových přepážek a s již zmíněným diskrétním vakem na zbraň.

Nejsem si jist, zda se kufřík s pistolí VP9 stane běžnou součástí vybavení veterináře, navzdory své jednoduchosti zbraň není zrovna levná.

Už na přelomu 19. a 20. století americká armáda zpochybnila účinnost ráže 9 mm Luger na koně a hovězí dobytek – podle zprávy LaGardovy komise z roku 1904 při testech skot po opankových zásazích ráží 9 mm Luger do hrudního koše žil ještě více než 10 minut a musel být doražen výstřelem do hlavy. Ale pro ránu z milosti, mířenou ve zdravující většině případů do mozku, snad bude výkon střely dostatečný i přes snížení její rychlosti tlumičem.

Za spolupráci a podporu při psaní tohoto článku děkuji R. Wilhelmovi z firmy B&T AG.

Pistole B&T VP9 s integrovaným tlumičem byla poprvé představena veřejnosti na vojenské a policejní výstavě EnforceTac 2014, a nikoliv na následující „civilní“ IWA 2014. Už z toho lze soudit, že s jejím předpokládaným veterinárním použitím to nebude tak žhavé; spíš lze předpokládat, že má sloužit ke stejným účelům jako předtím pistole Welrod nebo PB.

(Redakce)